

مدیریت سیستم‌های حقوق و دستمزد

برای دانشجویان رشته مهندسی صنایع و مدیریت

گردآوری و تألیف:

دکتر کامل کمالی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران

بهار ۱۳۸۴

کمالی، کامل، ۱۳۳۹-، گردآورنده و مولف
مدیریت سیستم‌های حقوق و دستمزد برای دانشجویان رشته مهندسی صنایع
و مدیریت / گردآوری و تألیف کامل کمالی. -- تهران: شهرآشوب، ۱۳۸۴
۱۶۷ ص.: جدول.

ISBN 964-7513-10-0 ۱۷۵۰۰ ریال

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
کتابنامه: ص. (۱۵۹).

۱. حقوق و مزایا -- نظام‌های بازپرداخت. ۲. حقوق و مزایا --

۶۵۸/۳۲

HD ۴۹۲۶ / م ۴

۴۲۱۹۴-۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات شهرآشوب

عنوان کتاب: مدیریت سیستم‌های حقوق و دستمزد

گردآوری و تألیف: دکتر کامل کمالی

لیتوگرافی: زمان

چاپ: منصور

صحافی: کهنمویی زاده

نوبت چاپ: اول (بهار ۱۳۸۴)

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۷۵۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴-۷۵۱۳-۱۰-۰

آدرس ناشر: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - پایین ترازلبافی نژادکوچه

میناپلاک ۲۹ طبقه همکف انتشارات شهرآشوب

تلفن: ۶۹۶۷۷۶۷ - همراه: ۰۹۱۲۳۸۳۱۶۴۴

پیشگفتار:

امروزه یکی از مهمترین وظایف مدیران در بخش نیروی انسانی، طراحی، ترمیم و اجرای سیستم حقوق و دستمزد و سایر مزایا برای کارکنان در سطوح مختلف می باشد. از طرفی توسعه فعالیت های اقتصادی، صنعتی و خدماتی نیز نیاز مبرم به حفظ، اداره و نگهداری نیروی انسانی پرتوان و مؤثر را در حجم انبوه و متخصص را دارد. مدیران پویا، روشن و کارآمد برای نیل به موفقیت های چشمگیر و دستیابی به اهداف سازمانی به این اهم واقفند و به همین دلیل در تلاشند تا افراد و نیروی انسانی مؤثر را جذب کنند. برای حفظ و نگهداری این نیروی پرتوان و مؤثر، طراحی یک سیستم مناسب حقوق و دستمزد ضروری است تا پاداش منصفانه و متعادل را برای کلیه پرسنل فراهم کرده و در شرایط رقابتی فعلی افراد محل کار یا سازمان خود را ترک نکنند. از آنجائیکه حدوداً پیش از ۵۰ درصد هزینه های یک سازمان حقوق، دستمزد و سایر مزایا برای کارکنان می باشد لذا موفقیت یک سازمان را در گروه تدوین و طراحی یک سیستم مناسب حقوق و دستمزد می دانیم. بحث حقوق و دستمزد یکی از مهمترین وظایف مدیریت منابع انسانی بوده و در رشته های مختلف از جمله مهندسی صنایع، مدیریت و سایر رشته های تحصیلی به عنوان یک درس چند واحدی مطرح است هرچند کتاب های متعددی در این زمینه وجود دارد، ولی هیچکدام از این کتاب ها هرچند بسیار غنی بوده ولی جوابگوی سرفصل های دانشگاهی نبوده و از این جهت مشکلی هم برای دانشجویان و هم برای اساتید محترم وجود داشته و در مواردی چندین کتاب متعدد معرفی می گردید، لذا بنده در این راستا تلاش نموده که کتابی مفید هم برای محیط کار و هم دانشگاه های کشور تدریس نموده هرچند مطالب کتاب از منابع مختلف گردآوری و تألیف شده اما تا اندازه ای زیاد می تواند به این خلاء پاسخ گوید و برای دانشجویان و اساتید که این درس را می گذرانند می تواند مورد استفاده و مؤثر واقع گردد.

دکتر کامل کمالی

بهار ۱۳۸۴

مقدمه:

اداره امور حقوق و دستمزد از مباحث بسیار پیچیده، مهم و بسیار حساس مدیریت منابع انسانی است. بشر از زمانی که به اجتماعی زندگی کردن روی آورده است همیشه جهت تأمین نیازهای مبرم خود با مفاهیمی مانند کارگر، کارفرما، دریافت و پرداخت سروکار داشته است. اما در گذشته هر کدام از دو بخش یعنی کارگر و کارفرما در فکر حداکثر سود برای خود بودند و بر این اصل پافشاری نیز می کردند. اما امروزه این دیدگاه کمرنگ و دیگر اعتباری ندارد. چون هم کارگر و هم کارفرما دریافته اند که سود طرفین به هم وابسته است یعنی سود کارفرما به تضمین سود کارگر وابسته بوده و یک سازمان پرتوان و سودمند نیز به فکر سود بیشتر برای پرسنل خود می باشد. حقوق و دستمزد به عنوان یک ابزار اساسی برای رفع نیازهای اولیه و همچنین نیازهای ثانویه براساس سلسله مراتب نیازهای انسانی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و می توان گفت یکی از مهمترین تدابیری است که به جهت انگیزش کارکنان در سازمان ها بکار گرفته می شود.

امروزه حقوق و دستمزد از مهمترین مسائلی است که توجه مدیران را در مسیر زندگی کاری به خود مشغول کرده و خواهد کرد. چون هم عاملان کار «مزد مساوی در برابر کار مساوی» را به عنوان حق مسلم خود در هر زمان دانسته و برای تحقق آن تلاش می کنند و هم از طرفی مدیران در تلاشند که به بحث حقوق و دستمزد با نگرش منصفانه برخورد کنند تا افراد شاغل در یک سازمان در مقایسه با یکدیگر دستمزدی عادلانه دریافت کرده و حتی با سازمان های مشابه و خارج از سازمان نیز هماهنگ و متعادل باشد. بیشترین نارضایتی کارکنان از کار و محیط کار همانا ناشی از حقوق و دستمزد ناعادلانه و غیرهماهنگ بوده که مدیریت با تشخیص این مسئله باید به حقوق و دستمزد توجه بیشتری مبذول دارد و برای رفع مشکلات چاره ای بیندیشید. در کتاب حاضر این مباحث به دقت مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

فهرست مندرجات

فصل اول:	
نقش و اهمیت تشکیلات مدیریت پرستلی	۱
فصل دوم:	
برنامه‌ریزی نیروی انسانی	۱۹
فصل سوم:	
انتخاب، استخدام و آموزش نیروی انسانی	۳۹
فصل چهارم:	
ارزیابی شغل و عملکرد	۵۹
فصل پنجم:	
کارسنجی و روش مطالعه، شناخت کار و بهبود آن	۷۵
فصل ششم:	
طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل	۹۱
فصل هفتم:	
سیستم‌های حقوق و دستمزد	۱۱۹
فصل هشتم:	
پرداخت براساس بازدهی و زمان	۱۳۱
فصل نهم:	
سیستم‌های انگیزشی و نظام مطلوب پرداخت	۱۳۹
پیوست	۱۵۹
فهرست منابع	۱۶۷